

Naalakkersuinermi allaffissornikkullu ingerlatsinermi pissutsit

1. Namminersorlutik oqartussat

Namminersorlutik Oqartussat

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat tassaapput Inatsisartut (parlamenti) inuit qinigaat inatsisiliortut, aammalu Naalakkersuisut pisortatigut ingerlatsinermik akisussaaffeqartut taamaalillutillu inatsisinik atuutsitsisut.

Paasisaqarnerorusukkuit nittartakkat uku takukkit: www.naalakkersuisut.gl aammalu www.inatsisartut.gl

Inatsisartut

Inunnit qinikkat inatsisiliortut imaluunniit Kalaallit Nunaanni parlamenti, Inatsisartut, Namminersornerulernerup eqqunneqarnerani 1. maaji 1979-imi pilersinneqarpoq. Inatsisartullu inuit qinigaannik 31-inik ilaasortaataqarput.

Inatsisartuni ukioq suliffiusoq ileqqoq malillugu aallartittarpoq septembarimi tallimannngornikkut ukiumillu ataatsimik sivisussuseqartumik. Inatsisartullu ukiumut marloriarlutik ileqquusumik katersuuttarput. Immikkut pisarialimmik pisoqartillugu immikkut ittumik Inatsisartut ataatsimiigiqquneqarsinnaapput.

Inatsisartut pillugit paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.inatsisartut.gl

Inatsisartut siulittaasoqarfiat ataatsimiititali

Inatsisartut siulittaasoqarfeqarput, aamma siulittaasoqatigiinnik taaneqartartunik, tassani siulittaasoq inissisimavoq Inatsisartullu ilaasortaata sisamat.

Siulittaasup suliassaasa ilagaat:

- Inatsisartut avammut ilisaritinnissaat
- Inatsisartut ataatsimiinnerini aqutsineq
- Inatsisartut ataatsimiititali suliaasa pilersaarusiorneqarneri ingerlanneqarnerilu illersorneqarsinnaasumik isumagineqarnissaat

- Kalaallit Nunaata Nordisk Rådmut ilaasortaanera Folketingimullu attaveqarnera allaffissornikkut ingerlatissallugu

Inatsisartut ataatsimiititaliannik pilersitsisarput. Ataatsimiititaliaq immikkut arfineq marluk tungaannut ilaasoqartaqarsinnaasarput, ataatsikkoorlutik Naalakkersuisuni ilaasortaanngitsunik.

Inatsisartut Siulittaasoqarfiata saniatigut ataatsimiititaliat arfinillit ”inatsisit malillugit ataatsimiititaliat”-nik taaneqartut pinngitsuungassaannngitsut pilersinneqartarput.

Pineqartullu tassaapput:

- Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq
- Inatsisinut Ataatsimiititaliaq
- Kukkunersiunerumut Ataatsimiititaliaq
- Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq
- Qinigaanerup misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaq

Taamatuttaa Inatsisartut ataatsimiititaliannik ataavartunik arlalinnik pilersitsisarput, amerlassusissaat suliaasaallu ukiumiit ukiumut pisariaqartitsineq malillugu aalajangerneqarsinnaalluni. Maannakkut Inatsisartut ataatsimiititaliaat tassaapput:

- Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq
- Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq
- Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq
- Eqqissisimatitsinerumut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq
- Aatsitassanut Ataatsimiititaliaq
- Kultureqarnermut, Ilinniartitaanerumut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq.

Inatsisartut Allattoqarfiat

Inatsisartut Allattoqarfiata ulluinnarni allaffissornikkut aqutsineq ingerlataraa. Allaffissornikkullu aqutsineq Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ataani inissisimavoq.

Allaffissornikkut aqutsinermit Inatsisartut Allattaanerat qullersaavoq. Inatsisartullu Allattoqarfiata Inatsisartut Siulittaasoqarfiat aammalu Attaveqaateqarnermut Suliniutinullu Immikkoortortaqaarfik ilaliullugit marloqiusamik atorfilittanik ingerlataqarpoq, allattoqarfiup immikkoortortaqaarfiinit tallimaasunit Ataatsimiititalianut Allattoqarfimmit, Inatsisissanut Nalilersuisarfimmit, Nutserisoqarfimmit, Sullissinerumut

immikkoortorta qarfimmit aammalu Aningaasaqarnermut
Immikkoortorta qarfimmit ingerlanneqartumik.

Inatsisiliorneq

Inatsisissanut siunnersuutit naliginnaasumik Naalakkersuisunit
saqqummiunneqartarput, aammali Inatsisartuni ilaasortanit
saqqummiunneqarsinnaallutik. Inatsisissanut siunnersuutit tamarmik
Inatsisartuni pingasoriarlutik suliarineqartarput.

Qinigaaffik

Ukiut sisamakkaarlugit Inatsisartunut qinerneqartarput, naliginnaasumilli
qiniigaaffik naatinnagu qinersisitsisoqarsinnaavoq. Qinersineq kingulleq pivoq
28. Novembari 2014. 1979-imi Namminersornerulernerup eqqunneqarneranit
maannamut aqqaneq-marlotriarluni qinersisoqareersimavoq. Immikkoortumi
Inatsisartunut qinersinerit-ni qinigaaffiit takukkit.

Qinersinerit pillugit nittartagaq una takuuk: www.qinersineq.gl

Nutaamik qinersereernerup kingorna Inatsisartut ombudsmandimik
toqqaasarpup, taassuma Naalakkersuisut kommunillu allaffissornikkut
aqutsinerat inatsisit malillugit eqqortumillu ingerlatsisoqarnerisooq
nakkutsigisassaraa.

Inatsisartut Ombudsmandiat

Ombudsmandi Inatsisartunit qinerneqartarpoq, Inatsisartut sinnerlugit
Namminersornerup kommunillu ingerlatsinerat eqqortoq naapertorlugu
ajunngitsumik ingerlatsinerannut nakkutiginninneq ingerlattarpaa.

Ombudsmanditut suliaqarnermini Inatsisartunut aammalu politikikkut
sulinerup attaveqanngilaq. Ombudsmandilu ukiumut Inatsisartunut sulini
pillugu nalunaarusiortarpoq. Nalunaarusiaq Ombudsmandip nittartagaani
saqqummiunneqartarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu nittartagaq una takuuk:
www.ombudsmandi.gl

Pisortat ingerlatsiviini suliassanik isumaginninneq

Naalakkersuisut (siornatigut landsstyre) pisortatigut ingerlatsivianni
suliassanik isumaginninneq suliamik isumaginninnermut inatsit, inatsisitigut
aalajangiussaannngitsumik eqqortumik ileqqorissaarluni ingerlatsinerup
ajunngitsumik isuma najoqqutaralugu ombudsmandimit
ineriartortinneqarsimasooq, ilitersuutinik kaaviiartitanik
naammaqusersimasut najoqqutaralugit ingerlanneqartarpoq.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillgu inatsit pisortani
suliassat suliarineqartarnerannut aalajangersakkanik aammalu suliami
pineqartunut malittarisassanik imaqarpoq.

TaamatuttaaƷ allat suliaq pillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanissamut piumasaqartut pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerinut inatsit atorsinnaavaat.

1979-imi namminersornerunerup eqqunneqarneranit inatsisit nalunaarutillu kalaallinut atuuttut tamakkerlutik uani nittartakkami nassaarineqarsinnaapput: www.inatsisit.gl

TaamatuttaaƷ statsministeriap nittartagaani qallunaat inatsisaat Kalaallit Nunaannut atuuttut nassaarineqarsinnaapput.

Naalakkersuisut

Naalakkersuisut tassaapput Kalaallit Nunaata naalakkersuisui, Naalakkersuisut siulittaasuannit toqqarneqarsimasut. Naalakkersuisut siulittaasuata Inatsisartunit qinerneqartarpoq. Naalakkersuisunilu ilaasortat allat Naalakkersuisup siulittaasuata siunnersuuteqareerneratigut Inatsisartunit qinerneqartarput. Ulluinnarni namminersornerup ingerlanneqarnera Naalakkersuisut politikikkut akisussaaffigaat. Naalakkersuisullu suliassaqarfinni assigiinngitsuni immikkoortitersimapput.

Naalakkersuisuni ilaasortat ataasiakkaat ataanni naalakkersuisoqarfeqarpoq inatsisit malillugit allaffisornikkut ingerlanneqartumik aammalu suliassanik piffimmi ingerlanneqartunik naliginnaasunillu isumaginnittunik. Naalakkersuisoqarfiit ataanni suliassanik aalajangersimasunik pisortatigut ingerlataqartunik pisortaqarfeqarlunilu aqutsisoqarfeqarpoq. Naalakkersuisut pisortatigut ingerlatsinerat inatsisit aningaasaliissutillu Inatsisartunit suliarineqarsimasut malillugit ingerlasarpoq.

Inatsisartut Naalakkersuisut sulinerannut nakkutiginnittuupput, ilaatigut nunap karsiata naatsorsuutaannik kukkunersuinermik. TaamatuttaaƷ Inatsisartit Ombudmandiata suliassaraa Naalakkersuisut allaffisornikkut ingerlatsinerat inatsisit malillugit ileqqorissaartumillu ingerlatsisoqarneranik nakkutiginninnissaq

Takussutissaq 1.2. Naalakkersuisooqatigiit

	Naalakkersuisooqatigiit katitigaanerat	Naalakkersuisut siulittaasuat
1979	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1983	Siumut: 6	Jonathan Motzfeldt
1984	Siumut: 5, Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1987	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1988	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1991	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Lars Emil Johansen
1995	Siumut: 5 Atassut: 2	Lars Emil Johansen
1999	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
2001	Siumut: 5 Atassut: 2	Jonathan Motzfeldt
dec-02	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 3	Hans Enoksen
jan-03	Siumut: 4 Atassut: 3	Hans Enoksen
sep-03	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 4	Hans Enoksen
dec-05	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 2 Atassut 2	Hans Enoksen
maj-07	Siumut: 4 Atassut: 3	Hans Enoksen
jun-09	Inuit Ataqatigiit: 6 Demokraatit: 2 Kattusseqatigiit Partiiat: 1	Kuupik Kleist
mar-13	Siumut: 6 Atassut: 1 Partii Inuit: 1	Aleqa Hammond
nov-13	Siumut: 7 Atassut: 2	Aleqa Hammond
dec-14	Siumut: 5 Atassut: 2 Demokraatit: 2	Kim Kielsen
dec-16	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 4 Partii Naleraq: 1	Kim Kielsen

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

2. Kalaallit Nunaata namminersornera

Kalaallit Nunaata namminersornera

Namminersorneq pillugu inatsit Landstingimi akuerineqareersoq aammali Kalaallit Nunaanni inunnik taasisitsisoqareersoq ulloq 19.maj 2009 folketingimi akuerineqarluni ulloq 21.juni 2009 atuutsinneqalerpoq. Inatsit kalaallit qallunaallu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu isumaliutissiissutaanni aprili 2008-meersup inatsisissamut siunnersuutaannik tunuliaqartumik imaqarpoq.

Inatsit malillugu Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfiit nutaat tigusissaat aalajangersinnaavaat, soorlu eqqartuussisoqarnermi suliat ilaatigut eqqartuussivinnik pilersitsineq, pinerluttunik isumaginnittoqarfik, politiit, peqatigiilluni ingerlatsinermi, -naatsorsuuserinermi kukkunersuinermilu suliassa qarfik, aatsitassanut ikummatissanullu suliassa qarfik, silaannakkut angallannermi suliassa qarfik, inunnut, ilaqutariinnut kingornussisussaataitanernullu eqqartuussisutigoortunik suliassa qarfik, nunanit allamiunut suliassa qarfik aammalu killeqarfimmut nakkutilliineq, suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsit aammalu aningaasanut tunngasunik aaqqissuussineq nakkutilliinerlu. Ulloq 1.januaari 2010 Namminersorlutik Oqartussanit aatsitassanut ikummatissanullu suliassa qarfik aammalu imaani sulianut suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut suliassa qarfik tinguneqarput.

Suliassa qarfimmik tingusineq Namminersorlutik Oqartussanut suliassa qarfimmi inatsisiliorsinnaalernerannik naalakkersuinikkullu ingerlatsisinnaalernerannik isumaqarpoq. Suliassa qarfiit naalagaaffeqatigiinneq aammalu inatsisini tunngaviusuni immikkut aalajangersakkat malillugit tiguneqarsinnaanngitsut tassaapput: Naalakkersuinikkut aaqqissuussineq, naalagaaffimmi innuttaassuseqarneq, eqqartuussiviit qullersaat, nunanut allanut politikki, sillimaniarnermut illersornissamullu politikki aammalu nunap aningaasaataai aningaasanullu politikki.

Namminersorneq pillugu inatsimmi aningaasaqarnikkut nutaamik inatsisiliortoqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfimmik tigusinermi piffissaq aallarnerfigalugu suliassa qarfiup aningaasalersornissaanik aamma tigusinermik imaqartumik. Naalagaaffiup Namminersorlutik Oqartussanut ukiumut tapiissutigisartangaa inatsimmi 3,4 mia.kr.-iuinnarpoq (2009-mit akit aningaasarsiallu qaffasissusaat malillugit) ukiumullu qallunaat tunngaviusumi inatsisaanni akit aammalu aningaasarsiat qaffasissusaanni qaffariaatit malillugit naleqqussarneqartarpoq. Aatsitassani ikummatissanilu suliani Namminersorlutik Oqartussat isertitaqarpata, naalagaaffiup Namminersorlutik Oqartussanut tapiissutai isertitat affaasa nalinginut, ukiumi pineqartumi 75 mio.kr.-it qaangersimappagit (2009-mi akit aningaasarsiallu qaffasissusaat malillugit), annikillineqassapput. Taamatullu aatsitassani ikummatissanilu suliani isertitat naalagaaffiup tapiissutai nul-umut annikillisippagit, Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni siunissami qanoq aningaasaqarnikkut attaveqatigiittoqassanersoq isumaqatigiinniartoqassaaq.

Namminersorneq pillugu inatsimmi Kalaallit Nunaanni nunanut allanut politikkimut tunngasut ataatsimut malittarisassaqarput. Naalackersuisut naalagaaffinnik allanik nunallu tamalaat akornanni kattuffinnik naalagaaffik sinnerlugu Kalaallit Nunaannut tunngassuteqartunik, aammalu suliaasaqarfinnut tinguneqarsimasunut tunngassuteqartunik, isumaqatiginninniarsinnaanermut aammalu innuttaasut pisussaaffii pillugit isumaqatigiissuteqarsinnaanermut pisinnaatitaanerit inatsimmitaaq allaqqavoq. Taamatutaaq inatsimmi ilaalerput naalagaaffiup aammalu Naalackersuisut akornanni nunanut allanut politikkimu apeqqtinut kalaallit naalackersuisui ilaatinneqarnissaannut isumaqatigiissutit.

Namminersorneq pillugu inatsit malillugit kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasinngortinneqarput. Qallunaalli oqaasii suliani pisortatigoortuni sulii atorineqarsinnaapput.

Naalagaaffimmi allaffissornikkut ingerlatsineq

Kalaallit Nunaata Namminersorluni Oqartussaqaarnera Statsministeriap ataani inissisimavoq. Qallunaat ministeriaqarfii ataasiakkaat Kalaallit Nunaannut tunngasunik suliaasanik qallunaat suliaasaqarfiisa ataanni inissisimasunik suliaqartarput, ilaatigut sulissanik Namminersorlutik Oqartussanik tinguneqarsinasunik assersuutigalugu nunat tamalaat akornanni pisussaaffinnik tunngassuteqartunik.

Qallunaat naalackersuisui Namminersorlutillu Oqartussat akornanni suleqatigiinneq pillugu nittartakkami: www.stm.dk –mi annertunerusumik atuortoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi Statsministeriaqarfiup ataani inissisimavoq, naalagaaffiup Namminersorlutillu Oqartussat atassutaatut inissisimalluni.

Inatsisit Naalagaaffeqatigiinnermut tunngasut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut saqqummiunneqaraangata, Rigsombudsmandi aqqutigalugu pisarpoq. Naalagaaffeqatigiinnermi inatsisitigut maleruagassat peqquneqarneq malillugu rigsombudimit nutserneqartarput. Rigsombudsmandi naalagaaffimmi pisortat Kalaallit Nunaanni sinniisuisa qullersaraat.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandip suliaasat ilaatigut makku suliaasarai:

- Danmarkimi naalackersuisunut aamma Naalackersuisunut attaveqaataasussaavoq
- Inatsisartut ataatsimiinneri nakkutigissallugit aamma Danmarkimi Pisortaqaarfiit Kalaallit Nunaata ineriartornerannik kiisalu pissutsinik ilisimatissallugit.
- Folketingimut qinersineq aamma Folketingimit aaliangiunneqarsimasut qinersinerit allat isumagissallugit.

- Danmariki innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugaqartut Pituffimmut aqqusaarniartut akuersissummik tunissallugit. Kalaallit Nunaannut pisortatigoortumik tikeraartoqassatillugu Ombudsmandi piareersaasuullunilu tikeraartitsisuusarpoq.
- Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnermut inatsisit atuutsinneqarnerisa allaffissornikkut isumaginissaat. Meeravissiarthaarniarnermut inatsisit, aappariinnermut inatsisit, pisortanut inatsisit ilaat aamma aqqit pillugit inatsisit ilaat allaffissornikkut suliaasaanut ilaapput.
- Eqqartuussivikkoortitsinermi, Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfiatigoortitsinermi aamma Kalaallit Nunaata Eqqartuussiviatigoortitsinermi eqqartuussivinnut suliaannngortitsiumut aningaasartuutaannginnissaanik qinnuteqarnerit suliarinissaat.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.rigsombudsmanden.gl

3. Nunanut allanut tunngasut

Nunanut allanut sillimaniarnermullu politikki

Naalakkersuisut naalagaaffinnik allanik nunarsuarmilu kattuffissuarnik isumaqatiginninniarnissaminnut isumaqatigiissusiornissamullu piginnaatitaapput. Suliassaqarfiit tamakkiisumik tiguneqarsimasut iluini Kalaallit Nunaanuinnaq attuumassutillit pineqartillugit. Suliassat nunanut allanut tunngasut Nunanut Allanut Pisortaqaqfimmit Danmarkimilu Udenrigsministeria qanimut suleqatigineratigut isumagineqartarput.

Territorium og havret

Kalaallit Nunaanni imartaq 3 sømilinik annertussuseqarpoq. Taassuma saniatigut aningaasaqarnermut tunngasut Kalaallit Nunaata nammineq pigisai 200 sømilit tikillugit killiffeqarput, killeqarfiit aalisarnermut aatsitassanut uulianut gassinullu immikkut pisinnaatitaaffinnik tunisipput. Killeqarfiit taakku nunanut allanut aveqatigiiffiugaangat isumaqatigiissusiortoqartarsimavoq qiterpiaagut killeqarfiliisarneq tunngavigalugu. Tamanna Norgep eqqaani Jan Mayenimi Svalbardimiluu kiisalu Islandimut Canadamullu attaveqartarnermut atuuppoq.

Kalaallit Nunaata Canadallu 1974-imi nunap pissusiitigut (geologiskimik) nunavissuit sinerissap qanittuaniittumi killilernerinut tunngasumik iluarsiinissaq Canadamit kinguarsarneqarpoq. Tassani pineqarluni qeqertaq Tartupaluk Naalagaaffeqatigiit Canadallu tamarmik perusutaat.

Imaani pisinnaatitaaffiit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa Inatsisartut isumaqatigiissutigereerpaat (UNCLOS). Imaani pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissummi immikkoortoq 76 naapertorlugu avammut 200 sømil qaangerlugit immap naqqata nunavimmut atasortaata piumasaaqatiginiarlugu uppersaasiinissaq pillugu misissuinnermut Namminersorlutik Oqartussat naalagaaffimmi oqartussat aamma Savalimmiut suleqatigalugit suliaqarput. Tassani pineqarlutik Kalaallit Nunaata avannaata avannarpasinnerusuniittut, avannaata kangiata kangerpasinnerusuniittut kujataatalu kujasinnerusortaniittut pineqarput.

Imaani pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissutip atsiorneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik ukiut qulit kingorna taamatut piumasaaqarneq ilisimatusarnikkut uppersarneqarsimasussaavoq, tassa Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu kingusinnerpaamik 2014-imi.

Naalagaaffeqatigiiffik 2012-imi junimi nunaviup toqqavia pillugu Kalaallit Nunaata kujataata kujataaniittup killilerneranut aamma 2013-imi Kalaallit Nunaata kangiata avannaata nunaviup toqqavia pillugu FN-imut piumasaaqateqarpoq. Kalaallit Nunaata kangiata avannaanut tunngasoq naatsorsuutigineqarpoq 2014-ip naanerani suliaralugu naammassineqassasoq. Nunap toqqavii Kalaallit Nunaanut nunanullu allanut ataatsikkut atappata, tamanna aqqiviginiarneqassaaq illuatungeriilluni isumaqatiginninniarnikkut.

Imaani pisinnaatitaaffiit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa aamma nunaviup toqqavia atasortaa pillugu ataatsimiitsitaliarsuaq uani atuarsinnaavatit: www.un.org aamma www.a76.dk

Illersornissaq isumannaallisaanerlu

Amerikarmiut Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfeqarnerat pillugu isumaqatigiissut pillugu isumaqatigiissuteqarnikkut toqqammaviusoq tassaavoq Illersornissaq pillugu Isumaqatigiissut 27. april 1951-imeersoq.

Illersornissaq pillugu isumaqatigiissut pillugu kingullermik isumaqatigiinniarnert 2004-mi Igalikumi isumaqatigiissuteqarnikkut naammassineqarput, tamatumunngalu ilaapput teknikikkut aningaasaqarnikkullu suleqatigiinnissaq Join Komitémik taasaq kiisalu avatangiisit pillugit isumaqatigiissut. Nammorsorlutik Oqartussat aamma forsvarsminiteriet qanimut Issittumi suliasat pillugit suleqatigiippat, 2015-imi suliasanik pilersaarusionerq naammassineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunanni avataanilu aallartitaqarfiit sinniisoqarfiillu

Nunat uku Kalaallit Nunaanni honorære konsulatinik imaluunniit generalkonsulatinik aallartitaqarput: Belgien, Canada, Frankrig, Holland, Island, Luxembourg, Norge, Storbritannien, Sverige aamma Tyskland, taakkvani aallartitat tamarmik Nuummiippat.

Island Tasiilami aallartitaqarpoq Letlandilu Qaqortumi aallartitaqarluni. 2013-imi ukiakkut Islandi generalkonsulatimik Nuummi aammaavoq. Italiap konsulatia 2012-imi Ilulissaniittoq atorunnaarpoq, kisianni aallartitatut allaffeqarfik sulit atuuppoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsimmi Kalaallit Nunaat nunani allani qallunaat ambassadiini sinniisussanik aallartitaqarsinnaaneranut periarfissaqarpoq. Taamaattumik Naalakkersuisut 1992-imiilli Bruxellesimi Sinniisoqarfeqarpoq aammalu 2014-imit Washingtonimi.

Kalaallit Nunaata Københavnimi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Københavnimi sinniisuutitaqarfia Naalakkersuisut siulittaasuata naalakkersuisoqarfiata ataani immikkoortuuvoq. Sinniisoqarfik Savalimmiut sinniisoqarfiat Islandillu sinniisoqarfia ineqatigalugit siornatigut KGH-p quersuani Nordatlantens Bryggemi Strandstrædemiiippoq.

Sinniisoqarfiup Naalakkersuisut, Inatsisartut, Namminersorlutik Oqartussat, Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat aamma kommunit Danmarkimi oqartussat nunanilu allani oqartussat sinnissallugit pisussaavoq. Danmarkimi nunanilu allani isumaqatigiissutinut tunngasut aamma suleqatigiilluni suliasat suliarisussaavai.

Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Bruxellesimi sinniisuutitaqarfia Naalakkersuisut siulittaasuata oqartussaaffianut ilaavoq.

Sinniisoqarfik Savalimmiormiut Sinniisoqarfiat, Danmarkip EUmut Sinniisoqarfiat aamma Danmarkip aallartitaqarfia adresseqatigalugit Bruxellimi inissisimavoq.

Sinniisoqarfiup Kalaallit Nunaata EU-mut soqutigisai pingaarnerit isumagisarivai. Kalaallit Nunaat OLT-mik aqqissuussinermut ilaavoq (Nunat Imarpiup illuatungaaniittut aamma killeqarfiit), inatsisit tunngavigalugit Kalaallit Nunaata Danmarkimut aamma EU-mut atanermigut OLT ilaaffigilernikuuaa.

Kalaallit Nunaat EU-mut isumaqatigiissutaat arlaqartut nalilersorneqarlutillu isumaqatiginninniutigineqartarput, isumaqatigiissutit pineqartut tassaapput, Ilinniagaqarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut aamma Aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut.

Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinniisoqarfia Nunanut Allanut Pisortaqaqarfiup ataani inissisimavoq, Aningaasaqarnermut, Aatsitassanut aammalu Nunanut Allanut Naalakkersuisumut attaveqartuulluni.

Sinniisoqarfiup Danmarkip USA-mi ambassadia najugaqatigaa, ullumikkullu ataatsimik aallartitaqarluni. Pilersaarutaavoq sinniisoqarfik Bruxellesimi Sinniisoqarfiup aaqiissuussaanerata assiganik ineriartortinneqarnissaa.

USA-mi issittoq pillugu soqutiginninneq pingaartitsinerlu annertusiartorpoq Kalaallit Nunaatalu susassaqaqarfiinut ilaavoq Amerika Avannarliup nunavissuani peqataatinneqarnissaq, Kalaallit Nunaata isumaanik susassaqaqarfiinillu siammarterinissaq ingerlatsinissalu anguniarlugit.

Aprili 2015-imi ukiunilu tulluittuni marlunni USA Issittumi Siunnersuisoqatigiinni siulittaasunngorpoq, pinngitsoorneqarsinnaanngilarlu Kalaallit Nunaata susassaqaqarfii USA-mut ingerlateqqinneqarsinnaanissaat, USA Issittumi susassaqaqarfimmini nalerisaanerata annertusiartornera ilutigalugu.

Politikkikkuinnaanngitsoq, aammali niuernerimi, aningaasaqarnermi, piorsarsimassusermi aammalu ilisimatusarnikkut suliassaqaqarfinni Kalaallit Nunaata inerisarneqarnissaa periarfissallu naassaassaasut amerikarmiut nioqquteqaqarfianni ersarsissarneqarnissaat suli pingaartuuvoq.

Nittartakkat

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, Naalakkersuitu aammalu Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfii pillugit nittartakkani: www.naalakkersuisut.gl –imi aammalu www.inatsisartut.gl –imi annertunerusumik atuartoqarsinnaavoq.

Issittumi Siunnersuisoqatigiit

Issittumi Siunnersuisoqatigiit USA-mit, Canadमित, Ruslandimit, Finlandimit, Sverigemit, Norgemik, Islandimit aammali Danmarkimit/Kalaallit

Nunaannit/Savalimmiunit ilaasorta qarput. Issittumi nunap inoqqaavisa kattuffii arfinillit Siunnersuisoqatigiit sulinerini peqataasarput. Aleut International Association (AIA), Arctic Athabaskan Council (AAC), Gwich'in Council International (GCI), Inuit Circumpolar Council (ICC), Raipon aammalu The Saami Council.

Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermi sulinerat suleqatigiinnut eqimattanut arfinilinnut aaqqissuunneqarsimavoq, tassani Kalaallit Nunaat suleqataavoq amerlanertigullu sulianut tunniusseqataasarluni. Ukiuni 2015-mit 2017-imut USA-p Issittumi Siunnersuisoqatigiit siulittaasuuffigaa. Amerikarmiullu siulittaasuunerisa ataanniipputtaaq immikkut iliuseqarnissamut suliaqarfiit pingasut aammalu ilisimasallit pingaarnerit.

Issittumi Siunnersuisoqatigiit pillugit nittartakkami: www.arctic-council.org – imi annertunerusumik atuortoqarsinnaavoq.

Nunani avannarlerni suleqatigiinneq

Nunat avannarliit suleqatigiinnerat pisortatigoortumik Helsingforsaftalen 1962-imeersumik tunngaveqarpoq. Isumaqatigiissut arlaleriarluni allanngortinneqartarsimavoq kingullermik 1996-imi. 1. januar 1984-imi Kalaallit Nunaat Savalimmiut Ålandilu peqatigalugit isumaqatigiissummut ilanngunneqarput. Danmark, Finland, Island, Norge aamma Sverige Helsingforsaftalimi Nordisk Rådip Nordisk Ministerrådillu suleqatigiinnissamik inatsisaat allaqqapput.

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi

Kalaallit Nunaat Nordisk Rådimi marlunnik Inatsisartunit qinerneqarsimasunit ilaasortaataqarpoq, nunat inatsisartuisa suleqatigiiffigisaanni, Nordisk Ministerrådimit ukiumoortumik nalinginnaasumik katersuutereeraanngat Nordisk Ministerrådiamut aamma/imaluunniit nunanut avannarlernut tallimanut aamma/imaluunniit Kalaallit Nunaanut, Savalimmiunut Ålandimullu inassuteqaatinik (rekommantationinik) aalajangeriikkanik nassiusisarput.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi naalakkersuisut suleqatigiiffigivaat. Inuiaat akornanni paaseqatigiinnermik, isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu sulinissamik Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi tunngaveqarpoq naalagaaffiillu qullersaanit ingerlanneqarnani. Kalaallit nunaat isumaqatiginninniarnerni tamani siunnersuuteqarnissaminut peqataanissaminullu pissusaaffeqarpoq. Kalaallit Ministerit Siunnersuisoqatigiivini qinersisussaataaangilaq, kisianni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa aaliangiussaannut akuersisinnaavoq. Kalaallit Nunaata Nordisk Ministerrådimit peqataanera Namminersorlutik Oqartussanit nammineq akisussaaffigineqarpoq, Naalagaaffeqatigiinit nunanut allanut politikkianit pissusaaffiunani.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi assigiinngitsunik ilaasortaqartarput apeqqutaasarluni suleqatigiinnermut apeqqutit suut suliarineqarnersut. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi

siunnersuisoqatigiit ataasiinnaanngillat, kisiannili ministerit suliatigut siunnersuisoqatigiivi qulit, ataaserlu ministerit siunnersuisoqatigiit nalinginnaasunik suliaqartut, tassalu ministerit suleqatigiiffiat.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivimi nunat avannarliit suleqatigiinneranni statsministerit qullersaasutut akisussaasuupput, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinilu suleqatigiinnerup ataqatigiissarnissaa ministerit suleqatigiit akisussaaffigalugu. Nunat tamat aamma Kalaallit Nunaat, Savalimmiut Ålandilu naalakkersuisumik toqqaasarput suleqatigiinnermut peqataasussamik. Kalaallit Nunaannit Pinngortitamut, Avatangiisinut aamma Nunanut Avannarlernut suleqateqarnermut Naalakkersuisoq suleqatigiinnermut peqataavoq.

Killeqarfinni akimmisaarutit pillugit Siunnersuisoqatigiit

Killeqarfinni akimmisaarutit pillugit Siunnersuisoqatigiit Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa ataani inissisimavoq. 1. januaari 2014-imi Kalaallit Nunaat Killeqarfinni akimmisaarutit pillugit Siunnersuisoqatigiivinut ilanguppoq. Naalakkersuisut isumaqatigineqarput Greenland Business Killeqarfinni akimmisaarutit pillugit siunnersuisoqatigiiffiannut ilaasortaatigaqassasoq. Killeqarfinni akimmisaarutit pillugit Siunnersuisoqatigiiffianni Nunani Avannarlerni inuit aamma suliffeqarfiit saaffiginnissutaat, killeqarfinni akornutinut tunngasut suliarisarpaat. Killeqarfinnut akimmisaarutit makkununga tunngasuusinnaapput; najuqarfiit, suliffiit imalluunniit Nunat Avannarliit akornanni niuerneq. Killeqarfinni akimmisaarutit ikilinerisa kingunerissavaat Nunat Avannarliit suleqatigiinnerulernerat.

Nunani avannarlernik suleqateqarnerit aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi paasisaqarfiginerorusukkukkit una nittartagaq takuuk: www.norden.org

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiivi

Nunat avannarliit killiit Siunnersuisoqatigiivini inatsisartut suleqatigiittarnerat ingerlanneqartarpoq. Islandimi, Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni inatsisartut ilaasortassanik arfinilinnik qinersisarput. Siunnersuisoqatigiit namminneq allattoqarfeqarput, Islandip Altingianut atasuusoq. Kalaallit Nunaata suleqatiginnittarnera Inatsisartut Allattoqarfianniit isumagineqartarpoq.

Nunat avannarliit killiit Siunnersuisoqatigiiffiat pillugu uani paasisaqarnerusinnaavutit: www.vestnordisk.is

Kalaallit Nunaanni Nordens Institut (NAPA)

NAPA suliffeqarfiuvoq Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut atasoq, suliassaalu pingaarnert pingasut tassaapput:

- Nunanut avannarlernut allanut kultureqarnikkut attaveqartarnerup ineriartortinneqarnissaa,

- kalaallini pissutsit pillugit nunanut avannarlernut paarlattuaniillu ilisimatitsisarnissaq, kiisalu
- kalaallit kulturikkut inuunerat meeqqanut inuusuttunullu suliaasaqarfiit pingaartinnerullugit tapersersorneqartarnissaat pilerisaarneqartarnissaallu.

NAPA pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.napa.gl

Europami suleqatigiinneq

Kalaallit Nunaata EU-mut isumaqatigiissutaani pingaarnepaat tassaapput:

- Kalaallit Nunaata EU-mit anineranut isumaqatigiissummut tapiliusaaq, Grønlandsaftalen.
- Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni aalisarnermut isumaqatigiissut.
- Oversøiske Lande og Territorier-niittut kattunnissaannut isumaqatigiissut (OLT-mik isumaqatigiissut).
- Siunnersuisoqatigiinni aalajangikkamik ilinniartitaaneq qitiutillugu suleqatigiinnissaq (2014-2020)
- Politikkikkut avammut nittarsaasseqatigiinneq (2015)
- Siunnersuisoqatigiinni aalajangikkamik EU-p suleriaasia Kimberly-mik taasaq atorlugu diamantinik suliarineqarsimanngitsunik avammut tunisinermi peqataaneq
- Siunnersuisoqatigiinni aalajangikkamik uumasut nakorsaasa nakkutilliisarnerat
- Letter of Intent – pilersaarummik nalunaarut – aatsitassanut ikummatissanullu suliaasaqarfimmiittoq.

OLT-mik isumaqatigiissut

OLT-imut ilaasortaapput nunat sisamant EU-mut ilaasortat qeqertanut naalakkersuinikkut attuumassuteqartut. Nunat OLT-imut ilaasortat ukuupput; Storbritannia, Holland, Frankrig aamma Danmark. Den Europæiske Udviklingsfondimit OLT aningaasaliiffiqineqartarpoq. OLT EU Kommissioniata naalakkersuisoqarfianit allaffissornikkut ingerlanneqarpoq, tamanna pissutaalluni nunat OLT-imut ilaasortat Kommissionilu imminnut qanillutik suleqatigiipput.

Kalaallit Nunaat nunanut ineriartortunut ikiorsiissutinik Europæisk udviklingsfondimit pissarsiaqarneq ajorpoq. Tamaakkaluartorli Kalaallit Nunaata OLT aqqutigalugu iluaqutissat assigiinngitsut assersuutigalugu makku pissarsivigisarpai; akileraaruteqarnani EU-mi niuerfissuarni aalisakkanik nioqquteqarneq, nunanit allaneersunit kinguppannik qaleralinnillu tuniseqqissinnaaneq, inunnik pingaarutilinnik ilisimasaqalernissamut periarfissat, tassani eqqarsaatigineqarnerullutik ataatsimeersuarnernut, isumasioqatigiinnernut workshopertoqarneranilu peqataasinnaanerit, ajunaarnersuaqartillugu ikiorneqarsinnaaneq EU-milu suliniutinut assigiinngitsorpassuarnut ilanngussinnaaneq.

Piffissami 2014-imiit 2020-mut OLT pillugu isumaqatigiissut malillugu European Investment Bank (EIB) € 100.000.000 OLT-imut aningaasaliissuteqarsimavoq. Tamatuma kingueranik, Kalaallit Nunaat aningaasaqarnerup aamma suliffissuaqarnerup ineriartortinnissaanut, EIB-imut aningaasanik atorniarsinnaavoq. Attaveqatigiinnermut tunngasut, nukissiuuteqarnermut tunngasut avatangiisinullu tunngasut EIB-imit aningaasanik taperneqartarput, aningaasaliissutit ajunaarutaasinnaasut. Aningaasaliisutit amerlanerpaartaat namminersortunut tapiissutaasarput.

Kalaallit Nunaat Association af Oversøiske Lande og Territorier-mut (OCTA) siulittaasunut ilaasortaataqarpoq 2012-imilu OLT pillugu isumaqatigiissummut siulittaasuulluni.

OLT pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami uani pineqarsinnaapput: www.octassociation.org

Suleqatigiinnisaaq pillugu isumaqatigiissut

Kalaallit Nunaata Danmarkilu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqartut aammattaaq Kalaallit Nunaat EU-lu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarput. Piffissami 2014-imiit 2020-mut ilinniartitaanerup pingaartinneqartussat suliniutigineqarnissaa Naalakkersuisut salliutippaat, isumaqatigiissummili isummiunneqarpoq, suliassaqarfiit allat ilanngunneqarsinnaasut (assersuutigalugu aatsitassat ikummatissallu, avatangiisit aamma takornariaqarnek), illuatungeriinit isumaqataaffigineqarpat. Isumaqatigiissutit piviusunngortinnissaa aalajangersimasunik angusassalinnik kiisalu angusimasat nalilersornissaanut pilersaarutiliornikkut.

Nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit

EU-mi aalisarnikkut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit saniatigut (takktu EU-mi suleqatigiinnermut immikkoortoq) Kalaallit Nunaat aalisarnikkut illugiimmik Norgemut, Ruslandimut, Savalimmiunut Islandimullu isumaqatigiissuteqarpoq.

Aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut

Aalisarneq pillugu periarfissanik aalajangersagaq kiisalu tassunga atasumik protokoli tunngavigalugu nunarta karsia pisassanut taarsiullugu aningaasanik akiliinissamik pisussaataaavoq. Alisarneq pillugu suleqatigiilluni Isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni suleqatigiinnisaaq siunertaraa. Kalaallit Nunaat EU-mut aalisakkanik pisassiisippat EU naatsorsuutitut akiliisaaq. Isumaqatigiissutit ukiut arfinillit atuuttussaavoq protokoli ukiut pingasut atuuppoq. EU-p Namminersorlutillu Oqartussat akunnerminni aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummi aalajangersakkat pillugit isumaqatigiissutigaat. Protokoli tunngavigalugu ukiumut pisassiisutit aamma aalisarnermut politikkit iluarsanneqartarput.

Northern Periphery and Arctic Programme

Northern Periphery Programme (NPP) EU-mit suliniutaavoq piffinni ineriartortitsinerni aningaasaateqarfiulluni. NPP-ip inuussutissarsiutit

avinngarusimasuni ineriartortinneqarnissaat siunertaraa. Kalaallit Nunaat 2000-imili NPP-mut ilannguppoq.

2014-mi programmi nutarsarneqartussaavoq. Programmi nutaaq Northern Periphery and Arctic-mik taaguuteqartinneqassaaq (NPA). 2014-mit 2020-mut programmi atuutsinneqarumaarpoq.

Northern Periphery Programme annertunerusumik paasisaqarusukkuit una anittartagaq alakkarsinnaavat: www.northernperiphery.eu

Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq, FN

Kalaallit Nunaat FN-mi suleqatigiiffinnut arlalinnut ingerlaavartumik assersuutigalugu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip siunnersuisoqatigiivinit (HRC) aamma Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Immikkut ilisimasalittut suleqatigiissitamut (EMRIP).

Kalaallit nunaat Nunat Inoqqaavisa Oqaasissaqarfiinut tunngatillugu Naalagaaffiit Peqatgiit Oqallittarfiannut (UNPFII-mut) peqataasarpoq. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaat nunat inoqqaavinit tunngasut ataavartumik Ataatsimiittartoqatigiivini peqataasarpoq, FN-ip aningaasaqarnermut inuuniarnermullu Siunnersuisoqatigiivini (ECOSOC) ilaatigut kalaallit danskillu 2002-mi iliuuseqarnerisigut pilersinneqartunut.

Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq pillugu paasisutissat annertunerusut nittartakkami uani takukkit: www.ohchr.org

Nunat tamalaat akornanni sila

FN-ip silaannaq pillugu isumaqatigiissutaanut (UNFCCC) Kalaallit Nunaat peqataavoq, ukiullu tamaasa isumaqatiginninniarni aammalu pineqartunut ukiumoortumik ataatsimiinnerni (COP-nik taaneqartuni) nunat tamalaat akornanni isumaqatiginninniarnernik imaqartunik Kalaallit Nunaata susassaarfii pillugit peqataasarluni,

FN-ip silaannaq pillugu isumaqatigiissutaa nittartakkami: www.unfccc-int – imi atuarneqarsinnaavoq.

Nunarsusaq tamakkerlugu suleqatigiinneq, WTO

28. novembari 1994 Naalakkersuisut aaliangerput Kalaallit Nunaata 1995-imi atuutitertussamut Nunarsuarmi suleqatigiiffimmu (WTO) Naalagaaffeqatigiit ilanngunnerat malinniarlugu. Nunanut allanut niuernermit atugassarititaasut pitsaanerpaat anguniarneri ilanngunniarnermut siunertarineqarpoq. Naalakkersuisut 9. decembari 2005-imi aaliangerput inatsisit WTO-mi maleruagassat malillugit ilusilerneqassasut. Piffissami matumani Naalakkersuisut WTO-mut nalunaaruteqartalerniarlutik Doha-rundip naammassinissaa utaqqivaat..

WTO pillugu paasisutissat annertunerusut nittartakkami uani takuneqarsinnaapput:

Nunanik allanik niueqateqarnermi politikki

Nunanik allanik niueqateqarnermi politikkami Kalaallit Nunaata Issittullu susassa qarfiisa aningaasaqarnikkut periarfissiinissaannik isumannaarineq pingaarnertut inissisimatippaa. Nunatsinni aalisarnerq inuussutissarsiutini annerpaallunilu pingaarnarpaavoq, tassani nalimut pilersitsinerne pingaarnarpaq aammalu avammut tunisinerne annertunerpaq pisarpoq. Taamaattumik niuernerne siuarsaaneq nunatta aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaanerulernissaata isumannaarneqarnissaanut pingaartuuvoq. Namminersorlutillu Oqartussat niuernikkut suleqatigisartakkanut qaninnerpaanut attaveqarnerit annertusiartortippai aammalu nunanut allanut niuernikkut suleqatigiinnerne isumaqatigiissutitut piumasagaatit pitsaanerunissaannut isumannaarisuullutik.

Illugiilluni isumaqatigiissutit allat

Kalaallit Nunaat nunat uku Island, Canada (Nunap immikkoortortai Northwest ATerritories, Québec aamma Nunavut tassunga ilaapput) aamma Korea Kujalleq paarlaateqatigisarlugit suleqatigivai.

Suleqatigiinnermut siunertaasut pingaarnersarivaat ilinniartitaaneq, inuussutissarsiutit siuarsarnerat, pisussusutit atuneq aamma piujuartussanik ineriartortitsineq pillugit suleqatigiilernissaq.

Nittartakkat

Nunanut Allanut Pisorta qarfik,

Se mere om Udenrigsdirektoratet, nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat, nunani allani Sinniiso qarfiit, aalisarnermut isumaqatigiissut, suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut, OLT-mik isumaqatigiissut, Canadamik suleqateqarneq, illersornissaq isumannaallisaanerlu pillugit nittartakkami: www.naalakkersuisut.gl –imi atuortoqarsinnaavoq. Tassani aamma nassaassaapput nunat tamalaat akornanni Kalaallit Nunaata isumaqatigiissutai.

4. Kommunit

Kommunit

1. januar 2009 aallarnerfigalugu kommunit nutaamik agguataarneqanerat atuutilersinneqarpoq. Siornatigut Kalaallit Nunaata kommunii 18-iusut kommuninut sisamanut agguataarneqarput:

- Kommuniusimasut Kommuneqarfik Sermersuumiittut ukuupput: Ivittuut, Paamiut, Nuuk, Ittoqqortoormiit aamma Ammassalik.
- Kommuniusimasut Qaasuitsup Kommunianiittut ukkuppet: Kangaatsiaq, Aasiaat, Qasigianniguit, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Uummannaq, Upernavik aamma Qaanaaq.
- Kommuniusimasut Qeqqata Kommunianiittut ukuupput: Maniitsoq aamma Sisimiut.
- Kommuniusimasut Kommune Kujallermiittut tassaallutik: Nanortalik, Narsaq aamma Qaqortoq.

Kattuffik kommunit ataqatigiissaarisussatut soqutigisaqatigiiffigaat, kommunit ataatsimoortumik nalinginnaasumillu soqutigisaannik sulissutiginnittuusoq. KANUKOKA isumaqarpoq "Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat". Qallunaatut: "De Grønlandske Kommuners Landsforening".

Nuna tamakkerlugu kattuffik 24. juuli 1972-imi pilersinneqarpoq, kommunit namminersorlutik ingerlatinerat nukittorsarniarlugu aammalu naalagaaffiup kommunillu akornanni suliassaqarfiit agguataarneqarnerat ersersinniarlugu. Suliassaqarfiit amerliartuinnartut pisortat ingerlatsinerannik sumiiffinni ingerlatsinermut ineriartortinneqarnerisa ersersimmassut kommunit ataatsimoorusamik kattuffeqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Kattuffiup kommuni ataatsimut nalinginnaasumillu susassaqarfii ingerlatarai, taamatullu kommunit akornanni suleqatigiinnerup pitsanngorsarnissaa aammalu kommunit sulisaqarfimminnut atanissaat siunertarlugu. Pisortani aaqqissuusseqqinneq 2009-mi kommunerujussuanngortitsinermik imaqartoq aammattaaq innuttaasunut sullissinnermi tunngasut amerlanerit Namminersorlutik Oqartussaniit kommuninut nunneqarnissaannik siunertaqarpoq.

1. januaari 2016 aallarnerfigalugu kattuffimmi kommunit ilaasortat tassaapput Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunian aammalu Qaasuitsup Kommunian. Ulloq taanna aallarnerfigalungu Kommuneqarfik Sermersooq kattuffimmi kommunit aningaasaqarnikkut naligiissaarneqarneri pillugit isumaqatigiinngissuteqarnermik peqquteqartumik ilaasortaajunnaarpoq.

Takussutissiaq 4.1. Kalaallit Nunaat kommuninut sisamanut agguarlugu

Najoqutaq: KANUKOKA (www.kanukoka.gl)

5. Inatsisartunut qinersineq

Inatsisartunut qinersineq

Namminersornerullutik Oqartussat 1979-mi atulermatali aqqaneq marloriarluni qinersisoqarpoq, kingullermik 28 november 2014-imi.

Takussutissiaq 5.1. Inatsisartunut qinersinerit

Ulloq qinersivik	Taasisut katillugit	Atassut	Inuit			Partii Naleraq	Siu- mut	Akullit Partiiat	ArnatP artiat	Issittup Partiaa	Kattusse- qatigiit Partiaa	Sorlaat Partiaa	Kisi- miillu- tik qini- gas- san- ngortit- tut	Taasisut procenti nngor- lugit
			Demo- kraatit	Ataqa- tigiit	Partii Inuit									
4. april 1979	19.951	41,7	.	4,4	.	.	46,1	.	.	.	.	.	2,1	69,6
12. april 1983	25.204	46,6	.	10,6	.	.	42,3	.	.	.	.	.	0,5	75,1
6. juni 1984	23.088	43,8	.	12,1	.	.	44,1	.	.	.	.	.	.	66,8
26. maj 1987	25.764	40,1	.	15,3	.	.	39,8	.	.	4,4	0,4	.	.	69,6
5. marts 1991	25.915	30,1	.	19,4	.	.	37,3	9,5	.	2,8	0,9	.	.	67,1
4. marts 1995	26.134	30,1	.	20,3	.	.	38,4	6,1	.	0,4	4,7	.	.	69,6
16. februar 1999	28.490	25,2	.	22,1	.	.	35,2	.	.	.	12,3	.	5,3	76,0
3. december 2002	28.616	20,2	15,9	25,3	.	.	28,5	.	2,4	.	5,3	.	1,3	74,6
15. nov. 2005	29.136	19,1	22,8	22,6	.	.	30,7	.	.	.	4,1	.	0,7	74,9
2. juni 2009	28.510	10,9	12,7	43,7	.	.	26,5	.	.	.	3,8	1,3	0,2	71,3
12. marts 2013	29.873	8,1	6,2	34,4	6,4	.	42,8	.	.	.	1,1	.	0	74,2
28. nov. 2014	29.489	6,5	11,8	33,2	1,6	11,6	34,3	.	.	.	.	.	0,1	72,9

Malugiuk: Kisitsisit 2014-imeersut kisitsisaagallarpit

Najoqutaq: Qinersinermut Ataatsimiitsitaliaq, Namminersorlutik Oqartussat

Takussutissiaq 5.2. Inatsisartunut qinersinermi qinerneqartut

	1979	1983	1984	1987	1991	1995	1999	2002	2005	2009	2013	2014
Qinigaasut amerlassusaat	21	26	25	27	27	31	31	31	31	31	31	31
Angutit	21	26	25	27	23	26	22	20	20	19	20	17
Arnat	...	...	...	...	4	5	9	11	11	12	11	14
Atassut	8	12	11	11	8	10	8	7	6	3	2	2
Angutit	8	12	11	11	2	10	5	4	4	3	2	2
Arnat	...	...	...	...	2	...	3	3	2	...	0	0
Demokraatit	...	...	...	...	...	...	...	5	7	4	2	4
Angutit	...	...	...	...	...	...	...	3	4	3	2	2
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	2	3	1	0	2
Inuit Ataqaatigiit	...	2	3	4	5	6	7	8	7	14	11	11
Angutit	...	2	3	4	4	5	3	4	3	6	4	3
Arnat	...	...	...	...	1	1	4	4	4	8	7	8
Partii Inuit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	2	0
Angutit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	0
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	0
Partii Naleraq	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	3
Angutit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	3
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	0
Siumut	13	12	11	11	11	12	11	10	10	9	14	11
Angutit	13	12	11	11	10	8	10	8	8	6	14	7
Arnat	...	...	...	...	1	4	1	2	2	3	3	4
Kisimiillutik qinigassanngortittut	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	0	0
Angutit	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	0	0
Arnat	...	...	...	...	...	0	0	...	...	...	0	0
Kattusseqaatigiit Partiat	...	...	...	...	...	...	4	1	1	1	0	...
Angutit	...	...	...	...	...	...	3	1	1	1	0	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	0	...
Issittup Partia	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...	...
Angutit	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Akulliit Partiat	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...	...
Angutit	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Najoqqutaq: Inatsisartut Allattoqarfiat aamma Naatsorsueqqissaartarfik

Takussutissiaq 5.3. Inatsisartunut qinersinermi taasisut, partiinut immikkoortortaqaqfinnullu agguallugit

	Atassut	Demo-kraterne	Inuit Ataqaatigiit	Partii Inuit	Partii Naleraq	Siumut	Kisimiillutik qini-gassan-ngortittut	Kattusse-qatigiit Partiiat	Qinersiviit qinersivigi-neqarsimanggit-sut ator-sinnaan-ngitsullu	Qinersisut katillugit	Qinersisin-naasut katillugit	Qinersisut procentingorlugit
Qinersinerit												
28. nov. 2014	1.919	3.469	9.783	477	3.423	10.108	22	-	288	29.489	40.424	72,9
Nanortalik	60	27	315	11	69	470	0	-	5	957	1.336	71,6
Qaqortoq	93	127	502	25	67	968	2	-	20	1.804	2.490	72,4
Narsaq	58	53	430	12	57	385	0	-	11	1.006	1.337	75,2
Kommune Kujallermi qinersisut katillugit	211	207	1.247	48	193	1.823	2	-	36	3.767	5.163	73,0
Paamiut	37	55	228	14	62	495	0	-	17	908	1.167	77,8
Nuuk	306	2.069	3.961	105	699	2.019	15	-	95	9.269	12.597	73,6
Tasiilaq	300	101	234	8	120	490	0	-	11	1.264	1.932	65,4
Illoqqortoormiut	23	1	71	0	34	69	1	-	6	205	283	72,4
Kommuneqarfik Sermersuumi qinersisut katillugit	666	2.226	4.494	127	915	3.073	16	-	129	11.646	15.979	72,9
Maniitsoq	250	62	354	15	231	699	0	-	14	1.625	2.344	69,3
Sisimiut	147	335	994	58	671	1.003	1	-	35	3.244	4.484	72,3
Qeqqata kommuniani qinersisut katillugit	397	397	1.348	73	902	1.702	1	-	49	4.869	6.828	71,3
Kangaatsiaq	44	21	161	11	107	291	0	-	4	639	820	77,9
Aasiaat	123	150	889	52	192	349	2	-	45	1.802	2.478	72,7
Qasigiannuguit	25	28	188	11	74	325	0	-	5	656	866	75,8
Ilulissat	121	293	721	52	504	842	0	-	9	2.542	3.499	72,6
Qeqertarsuaq	17	49	173	50	66	142	0	-	2	499	708	70,5
Uummannaq	70	49	231	17	150	694	0	-	4	1.215	1.607	75,6
Upernavik	162	38	268	24	256	663	1	-	3	1.415	1.935	73,1
Qaanaaq	83	11	63	12	64	204	0	-	2	439	541	81,1
Qaasuitsup kommunia qinersisut katillugit	645	639	2.694	229	1.413	3.510	3	-	74	9.207	12.454	73,9
Inatsisartunut qinersinerit												
12. marts 2013	2.454	1.870	10.374	1.930	-	12.910	9	326	263	30.136	40.613	74,2
2. juni 2009 (1)	3.094	3.620	12.457	-	-	7.567	70	1.084	235	28.510	39.990	71,3
15. nov. 2005	5.528	6.595	6.516	-	-	8.861	216	1.169	254	29.139	38.924	74,9
Inatsisartunut qinersinerit nikeramerat												
28. nov. 2014	-535	1.599	-591	-1.453	-	-2.802	13	-326	25	-647	-189	-1,3
12. marts 2013	-640	-1.750	-2.083	-	-	5.343	-61	-758	28	1.626	623	2,9
2. juni 2009	-2.434	-2.975	5.941	-	-	-1.294	-146	-85	-19	-629	1.066	-3,6

Malugiuk: Kisitsisit 2014-imeersut kisitsisaagallarpit

Nassuiaat 1) Sorlaat Partiiat takussutissiami ilaangilaq. 2009-mi Sorlaat Partiiat 383-inik qinersisoqarpoq

Najoqqutaq: Qinersinermut Ataatsimiitsitaliaq, Namminersorlutik Oqartussat

6. Kommunalbestyrelsinut qinersineq

Kommunalbestyrelsinut qinersineq

Kingullermik kommunerujussuassanut nutaanut ikaarsaariarnermi ataatsimiititalianut 8. april 2008-mi qinersisoqarpoq. Kommunalbestyrelsenut sisamaasunut qinersineq kingulleq pivoq 2. april 2013.

Takussutissiaq 6.1. 2. april 2013-imi ikaarsaariarnermi suleqatigiissitassanut qinersinermi taasinerit, kommuninut partiinullu agguallugit

Kommune	Atassut	Demo- kraatit	Inuit Ataqa- tigiit	Kattusse- qartigiit Partiiat	Partii Inuit	Siumut	Kisimiil- lutik qini- gassan- ngortittut	Qinersiviit qinersivigi- neqarsi- mannngitsut atorsinnaan- ngitsullu	Qinersut katillugit	Qinersisin- naasut	Qinersisut procentin- ngorlugit
Katillugit	3.069	1.521	7.006	268	309	11.336	39	286	23.834	40.909	58,3
Qaasuitsup kommunia	1.053	180	1.752	250	157	4.332	22	84	7.830	12.609	62,1
Qeqqata kommunia	916	218	674	11	28	2.144	0	47	4.038	7.006	57,6
Kommuneqarfik Sermersooq Kommuni	711	930	3.535	7	124	3.007	17	101	8.432	16.013	52,7
Kujalleq	389	193	1.045	0	0	1.853	0	54	3.534	5.281	66,9

Najoqqutaq: KANUKOKA

Takussutissiaq 6.2. 2008-mi aamma 2013-imi kommunalbestyrelsinut qinersinermi taasisut, partiinut agguallugit

	2013-imi qinersineq			2008-imi qinersineq		
	Qinersitut	Pct.	Qinigaasut	Qinersisut	Pct.	Qinigaasut
Nuna tamakkerlugu	23.834	58,3	70	24.262	61,9	72
Atassut	3.069	12,9	9	3.769	15,4	10
Demokraatit	1.521	6,4	2	3.285	13,4	8
Inuit Ataqtigiit	7.006	29,4	20	6.590	26,8	21
Kattuseqatigiit Partiiat	268	1,1	0	1.137	4,6	2
Kandidatforbund Ivvituut	0	0,0	0	74	0,3	1
Partii Inuit	309	1,3	0	-	-	-
Siumut	11.336	47,6	38	9.245	37,7	30
Sorlaat Partiiat	0	0,0	0	128	0,5	0
Kisimiillutik qinigassanngortittut nr. 1	39	0,1	1	34	0,1	0
	Kisitsisit pingaanerit					
Qinersisinnaasut	40.909			39.644		
Qinersiviit atorsinnaasut	23.548			24.262		
Qinersiviit qinersivigineqarsimannngitsut	175			174		
Qinersiviit atorsinnaanngitsut	111			110		
Qinersitut	23.834			24.546		
Qinersisut procentinngorlugit	58,3			61,9		

Malugiuk: Qinersinermi 2008-mi Kalaallit Nunaat sisamanik kommunerujussuaqalerpoq kommunalbestyrelsinilu qinikkani inissat 72-iullutik. 2013-imi qinersinermi kommunalbestyrelsenut ilaasortanngortut 70-iupput kommunini sisamani tamakkerlutik.

Najoqqutaq: KANUKOKA

Takussutissiaq 6.3. 2008-mi aamma 2013-imi kommunalbestyrelsemut qinersinermi qinikkat

	Atassut		Demokraa- tit		Inuit Ataqa- tigiit		Kattusseqa- tigiit 1		Kattusseqa- tigiit 2		Partii inuit		Siumut		Kisimiillutik qinigassan- ngortittut		Katillugit	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Qaasuitsup kommunia	4	3	1	0	5	5	2	0	-	0	-	0	9	13	0	0	21	21
Qeqqata kommunia	3	4	1	0	4	2	-	0	-	0	-	0	7	9	0	0	15	15
Kommuneqarfik Sermersooq	2	1	5	2	7	8	-	0	1	0	-	0	6	7	0	1	21	19
Kommune Kujalleq	1	1	1	0	5	5	-	0	-	0	-	0	8	9	0	0	15	15
Katillugit	10	9	8	2	21	20	2	0	1	0	-	0	30	38	0	1	72	70
Borgmesterit	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-	0	3	3	0	0	4	4
Arnat qinigaasut	3	3	3	0	11	12	0	0	0	0	-	0	7	7	0	1	24	23
Arnat qinigaa- sut procentin- ngorlugit	30	33,3	37,5	0	52,4	60	0	0	0	0	-	0	23,3	18,4	0	100	33,3	32,9

Najoqqutaq: Qinersinermut ataatsimiititaliaq, Namminersorlutik Oqartussat aamma KANUKOKA

7. Nunaqarfinni aqutsisunut qinersinerit

Nunaqarfinni aqutsisunut qinersinerit

2. april 2013-imi nunaqarfinni aqutsisunut qinersisoqarpoq. Kommunit allannngortiterneqarnerannut atatillugu nunaqarfinni aqutsisut arlallit ataatsimoortinneqalerput.

8. Folketingimut qinersineq

Folketingimut qinersineq

Kalaallit Nunaat Folketingimut ilaasortassanik marlunnik qinersisarpoq.

Kingullermik 15. september 2011-mi Folketingimut qinersisoqarpoq.

Taamanikkut Sara Olsvig (IA) aamma Doris Jakobsen (Siumut) qinigaapput.

Folketingimut ilaasortat nittartakkami uani takukkit: www.folketinget.dk

Takussutissiaq 8.1. Folketingimut qinersineq 15. septembari 2015

	Atassut	Inuit Ataqatigiit	Siumut	Demokraatit Partii Nalaraq	Taasivigineqar- simannigisut aammalu atorsinnaanngi- tsut (1)	Taasinerit kisinneqarne- ri	Taasisinnaati- taasut	Taasisut procentinng- orlugit (1)	
Taasinerit kisinneqarneri katillugit	1.528	7.914	7.854	1.852	1.058	538	20.688	41.048	50,4
Qaasuitsup Kommunia	427	1.926	2.810	332	413	153	5.908	12.561	48,1
Qeqqata Kommunia	302	958	1.621	215	235	71	3.331	6.961	49,1
Kommuneqarfik Sermersooq	587	3.887	2.207	1.160	324	240	8.165	16.330	50,0
Kommune Kujalleq	212	1.143	1.216	145	86	74	2.802	5.196	55,4

Nalunaarut: (1) Kisitsisaagallartut pineqarput.

Najoqqutaq: Kalallit Nunaanni Rigombudsmandi aammalu www.qinersineq.gl

Takussutissiaq 8.2. Namminersornerulernerup kingorna Folketingimut qinersinerit

Ulloq qinersivik	Akulliit Partiiat	Atassut	Inuit		Partii Naleraq	Siumut	Demokr- aatit	avataan- ni	Taasisut procenti nngorlu- git	Taasine- rit atorsinn aasut	Taasivigi neqarsi- mann- itsut aamma- lu atorsin- naatitaa- nngitsut	Taasine- rit kisinne- qarneri	Taasisinnaatitaa- sut katillugit
			Ataqati- giit	Issittup Partiia									
15. febr. 1977	.	47,7	.	.	.	52,3	.	.	70,0	17.605	384	17.989	25.691
23. okt. 1979	.	45,0	.	.	.	43,9	.	11,1	50,3	14.235	690	15.191	30.191
8. dec. 1981	.	48,9	.	.	.	37,7	.	13,4	61,0	18.878	925	19.803	32.466
10. april 1984	.	43,5	13,7	.	.	42,8	.	.	64,0	21.395	633	22.028	34.448
8. sept. 1987	.	41,3	12,5	2,9	.	43,3	.	.	44,9	16.046	934	16.980	37.800
10. maj 1988	.	38,7	17,3	3,9	.	40,1	.	.	57,9	20.999	1.169	22.168	38.301
12. dec. 1990	.	36,6	17,0	1,9	.	42,8	.	1,7	50,8	19.339	741	20.080	39.511
21. sept. 1994 (1)	7,4	34,7	-	-	.	-	.	57,8	58,7	21.595	765	22.360	38.113
11. marts 1998	0,4	36,0	21,6	-	.	36,4	.	5,6	63,4	23.286	891	24.177	38.155
20. nov. 2001	.	22,0	31,0	-	.	26,0	.	21,0	61,5	23.260	559	23.819	38.710
8. febr. 2005 (2)	.	16,4	25,0	.	.	33,6	21,3	3,6	59,6	23.108	417	23.525	39.447
13. nov. 2007	.	16,3	33,2	.	.	32,2	18,3	.	64,5	25.105	484	25.589	39.706
15. sept. 2011	.	7,6	42,6	.	.	37,2	12,6	-	57,5	22.498	1.048	23.546	40.937
18. juni 2015	.	7,4	38,3	.	5,1	38,0	9,0	.	50,4	20.206	482	20.688	41.048
<i>2015-imi folketingemut qinikkat</i>													
Katillugit	-	-	1	-		1	-	-					
<i>Taakkunangga arnat</i>	-	-	<i>1</i>	-		<i>1</i>	-	-					

Malugiuq: Kisitsisit procentinngorneri novemberip 20-ianni 2001-mi folketingemut qinersisoqarnerani taasinerit atorsinnaasut tunngaviagalugit kisinneqarput. 2005-miit taasinerit procentii taasinerit tunngavigalugit kisinneqarsimapput.

Nassuiaat: 1) Kattusseqatigiit, Siumut IA-llu akornanni. 2) Kattusseqatigiinninngaanniit qinigassanngortittut, kinguniinnaq imminnut partiinngortittut, Folketingimut qinersineri partiit avataanni qinigassanngortipput.

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi aammalu www.qinersineq.gl

9. Kalaallit Nunaanni partiit

Kalaallit Nunaanni partiit

Atassut

Atassut naalakkersuinikkut ammasuunissamik suliniaqatigiiffiuvoq. Partii 1978-imi pilersinneqarpoq. Partii isumaqarpoq naalagaaffeqatigiinneq attattuarneqassasoq naalagaaffeqatigiinnermut toqqammaviusut iluanni.

Demokraatit

Partii Demokratit partiiuvoq inuiaqatigiit killilersuiffigineqannginnissaannik sulissutiginnittoq Kalaallit Nunaanni naalakkersuinermi qiterpasissumi inissisimasoq. Partii 28. november 2002-mi pilersinneqarpoq.

Inuit Ataqtigiit (IA)

Inuit ataqtigiit Kalaallit Nunaata naammineernerulerumasut saamerliusut parteeraat. IA partiiuvoq kalaallit inuttut namminersortutut namminerlu nunagisamut oqartussaanssamut suliniuteqartoq.

Partii Naleraq

Partii Naleraq 2014-imi jauaarimi pilersinneqarpoq. Partiip suliniutiginiarpaa aalisartut piniartullu siuarsarneqarnissaat. Hans Enoksen partiimut siulittaasuuvoq.

Siumut

Partii 1977-imi pilersinneqarpoq, Siumut qisuariatitsinerata kingunerisaanik. Partiip naalakkersuinnikkut anguniagai; pilersikkumallugit inuiaqatigiit ataqtigiissut, ilatsiinnartuunngitsut, kisiannili eqeersimaartut aningaasaqarnikkut kulturikkullu nappassinnaalluartut, inuiaqatigiittut akisussaaqataanertik qamuuna misigisimalluarlugu ilumoorfigalugulu innuttaaqataasut.

Siumut nunani allani socialdemokratiskeusunik suleqateqarnissaminik isumaqatigiissuteqarpoq.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Naduk Kleemann

E-mail: nadk@stat.gl

2016 ukiumoortumik paasissutissat

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

